Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı Kapsamında Raylı Sistem Destekleri

Dr.İlhami Pektaş

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı ülkemizin bölgesel kalkınma politikalarından sorumlu bir kuruluşu olup şehirlerin asgari bir refah düzeyine erişmesi, yerel ve bölgesel kalkınmanın sağlanması, bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgelerin sahip olduğu potansiyellerin değerlendirilmesi, atıl kaynakların kullanılması, yetkinliklerin harekete geçirilmesi, yerel ihtiyaçların karşılanması, teknoloji üretim seviyesinin yükseltilmesi ve bölgelerin sektörel önceliklerinin ortaya çıkarılması konularında iktisadi, sosyal ve kültürel anlamda finansal, teknik ve yatırım ortamının iyileştirilerek güçlendirilmesi üzerine kalkınması politikaları geliştirmektedir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ülkemizde 26 Kalkınma Ajansına ve 81 ilde yer alan yatırım destekleri ile birlikte GAP, DAP, KOP, DOKAP gibi dört bölge kalkınma idaresine sahiptir.

Kalkınma ajanslarının görevi; çalışma alanı şehir temelli kalkınma politikaları üretmek, şehirlerin darboğazlarını analiz edip çözüm bulmak, yenilikler getirmek ya da bölge potansiyellerini, şehirlerin fırsatlarını üst seviyeye taşıyacak sektörleri geliştirmek, şehirlerin kümelenme mantığıyla derinleşmesini, uzmanlaşmasını sağlamaktır. Kalkınma Ajansları, Raylı sistemler ekosisteminde yer alan şehirlerde nüveleri oluşmuş ve bir kümelenme seviyesine erişmiş sektörleri en ileri seviyelere taşımak için destekler vermektedir.

Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından son dönemde özellikle kamu politikaları teşvik sistemi bakımından oldukça önemli olduğu bilinen Türkiye'nin teşvik tarihinde en cömert teşviki olarak tanımlanan Yerel kalkınma hamlesi teşvik programı ilan edilmiştir. Bu Teşvik Programı kapsamında her il için 4 yatırım konusu belirlenmiştir.

Bu programla şehirlerin ihtiyaçlarına odaklanarak şehirlerin halihazırda var olan ekonomik derinliğini, mevcut ürün gamı nasıl daha ileri bir seviyeye taşınabilir, nasıl daha yenilikçi ürünler üretilebilir ya da sektörün teknoloji seviyesi nasıl daha bir üst segmente taşınabilir konusunda hem masa başı analizlerle hem de saha görüşmeleriyle şehirlerde dörder öncelikli alan tayin edilmiştir. Her şehir için her yıl Ocak ayında ilan edilmek suretiyle belirlenen dört öncelik alanına yüksek düzeyli teşvikler sunuluyor. Bu

kapsamda raylı sistemlerde yakın zamanda ilan edilen iki programla teşvikler açıklandı.

Özellikle raylı sistemler özelinde imalat sanayinde faaliyet gösterecek, yeni yatırım yapacak ya da mevcut yatırımını yeni bir ürün üretmek suretiyle ilerletecek işletmelere ithal ettiği makineler için gümrük muafiyeti, KDV iadesi sunuluyor ve 10 yıl boyunca işveren prim desteği kamu olarak, devlet olarak, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak Kalkınma ajansları tarafından karşılanıyor.

Sanayicilere yatırım yeri tahsisi gerek hazine arazisi ve gerekse Milli Emlak'tan sunulabiliyor. Nakdi destek olarak yatırım tutarının %15'i ve 301 milyon TL'ye kadar destek veriliyor. Yatırıma, sabit yatırım tutarının %20'si ve her yatırım için üst limiti 301 milyon TL'ye kadar faiz ve kar payı desteği sağlanıyor. Bunun dışında önemli vergi indirimleri de söz konusu. KDV ve gümrük vergisi muafiyeti dışında %50 yatırıma katkı şeklinde kurumlar vergisi indirimi yapılıyor. Sabit yatırım tutarının yarısına kadar kurumlar vergisi indirimi yapılıyor. Yani yatırımcı 1 milyarlık bir yatırım yaptıysa bunun 500 milyona kadar olan kısmı yatırım tamamlanana kadar kurumlar vergisi indirimi şeklinde uygulanabiliyor. Ayrıca Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ve Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği de bulunuyor. Dolayısıyla tüm yönleriyle oldukça cömert bir destek programı uygulanıyor.

Destek Unsurları

· **Vergi İndirimi:** %50 Yatırıma Katkı Oranı

· **Nakdi Destek:** Yatırım tutarının %15'i ve **301 milyon TL'ye kadar**

· **Faiz / Kâr Payı Desteği:** Yatırım tutarının %20'si ve **301 milyon TL'ye kadar**

· **Katma Değer Vergisi (KDV) İstisnası**

· **Yatırım Yeri Tahsisi**

· **Gümrük Vergisi Muafiyeti**

· **Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:** (6. bölgede 12 yıl, diğer bölgelerde 8 yıl)

· **Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği:** (6. bölge İllerinde)

Raylı sistemler özelinde bu program ile neler yapılıyor? **Eskişehir, Çorum, Konya ve Sivas illeri için** 2025 yılında desteklenmesi kararlaştırılan **raylı sistemlere** yönelik yatırım çağrılarına çıkıldı.

İlk çağrısı 3 Eylül 2025 tarihinde yapıldı ve Aralık ayına kadar yatırımcılardan ön başvuru ve kesin başvuru olmak suretiyle iki aşamalı bir süreç uygulandı. Nitelikli fizibilite çalışmalarına sahip yatırımcılar Kalkınma ajanslarına başvurdu.

Ülke çapında önemli raylı sistem yatırım başvuruları yapıldı. Bunlar yakın zamanda sonuçlandırılarak hayata geçirilecektir. Bu program il özelinde dört öncelikli alan üzerinde yürütüldü. İlk çağrı kapsamında Çorum, Eskişehir, Konya ve Sivas şehirlerinin raylı sistemler ekosisteminde bir kabiliyeti olduğu ya da bu kabiliyeti daha ileri seviyelere çıkartabileceği değerlendirilen çok farklı konularda yatırım başlıkları belirlendi.

Çorum'da Demiryolu ve tramvay vagonları, yük vagonu bojisi ve bağlantı ekipmanları vb. alanlarda, Eskişehir'de Raylı Sistemler Sektöründe Kullanılacak Yeni Nesil "Akıllı Vagon" Üretimi, Konya'da Raylı Taşımacılık İçin Demiryolu Araçlarına Ait Parçaların Üretimi, Sivas'ta Havacılık, Raylı Sistemler ve Otomotiv Endüstrileri İçin Mekanik Bağlantı Elemanları İmalatı-Ulaşım Araçlarında Kullanılan Elektriksel ve Diğer Ara Bağlantı Sistemleri/Ekipmanları İmalatı desteklenmek üzere çağrıya çıkıldı.

2026 yılında yatırım konuları ise Ocak ayında ilan edilerek 31 Ocak tarihli resmi gazetede yayınlandı. Raylı sistemlerle ilgili olan başlıklar Eskişehir, Bursa, Karabük, Kocaeli, Konya ve Sivas illerine özel olarak belirlendi. Bu konular belirlenirken Türkiye neyi yerlileştirebilir? Hangi ürünleri yerlileştirmeli? Hangi ürünü üretemiyor ama üretme kabiliyeti var? Hangi üründe ileri teknoloji sağlayarak, ilin ekonomik kapasitesini artırarak şehirler kalkındırılabilir tek tek araştırılıyor.

Örneğin Bursa kauçuk sektöründe uzmanlaşmış bir şehir. Burada Raylı sistemler alanında Kauçuk'tan yüksek katma değerli ürün üretimi desteklenecek. Bunun raylı sistemlerle bağlantılı olan kısımları raylı sistem körükleri, şok darbe sönümleyici sistemleri gibi ürünler. Kauçuktan Yüksek Katma Değerli Ürün Üretimi olarak sismik izolatör, raylı sistem/otobüs için körükler, şok-darbe sönümleyici sistemler, hava araçları için iniş takımı parçaları, titreşim önleyici sistemler vb. desteklenecektir. Bursa ilinde eğer bu başlıklarda herhangi bir yatırımcı ilgi duyarsa, fizibilitesi, üretme yetkinliği ve yeteneği varsa bu çağrıya rahatlıkla başvurabilir.

Eskişehir'de Raylı Taşımacılık için Demiryolu Araçlarına Ait Parçaların Üretimi, Test ve Belgelendirme, Kompozit gövde, cer motoru, otomatik kapı ve sistemleri, şasi ve boji yapısal parçaları ile mekanik alt sistemler,

Sivas'ta Havacılık, raylı sistemler ve otomotiv endüstrileri için mekanik ve elektrik bağlantı elemanları üretimi,

Karabük demir çelik sektöründe öne çıkan bir sektör olup bu kapsamsa yüksek katma değere sahip ürünler olarak uzun Çelik Tabanlı Katma Değerli Ürün Üretimi, kent içi raylı sistem araç tekerleri, hızlı tren tekerleri, tren aks ve teker seti, nitelikli bağlantı elemanları, özel geometriye ve dayanıma sahip cıvata, somun gibi bağlantı elemanları,

Kocaeli ilinde raylı sistemler için tampon ve darbe sönümleyiciler, elastomer süspansiyon ve yay sistemleri, ray ve travers altı elastomer pedler, titreşim ve gürültü izolatörleri, kauçuk bağlantı elemanları, sızdırmazlık ve körük bileşenleri ,

Konya için demiryolu araçlarına ait pantograf, fren sistemleri, cer motoru, boji gibi konular desteklenecek yatırımlar olarak ön plana çıkıyor. Bu kapsamda çağrıya çıkılarak tesbit edilen ürünlerin spesifikasyonları paylaşılmıştır.

Tüm bu bilgilere https://yerelkalkinmahamlesi.sanayi.gov.tr/ adresinden erişilebilir.

Hangi ürünler ilana çıkmış? Bunlar takip edilerek üretme kabiliyeti olan şirketlerimizin başvurusuna sunuluyor.

Ayrıca https://www.yatirimadestek.gov.tr/

tüm devlet desteklerini tek portalda toplayan bir platform bulunuyor. Sadece kalkınma ajansları değil sadece bakanlığın Teşvik Uygulamaları ya da TÜBİTAK, KOSGEB gibi kurumlarının değil tüm devlet desteklerini içeren ve tek portaldan erişilebilen bir platform. Bu portalden tüm devlet desteklerine ulaşabilirsiniz.

Rail System Supports within the Scope of the Local Development Initiative Incentive Program

Dr. İlhami Pektaş

The General Directorate of Development Agencies, an institution affiliated with the Ministry of Industry and Technology, is responsible for Türkiye's

regional development policies. It develops policies aimed at enabling cities to reach a minimum level of prosperity; ensuring local and regional development; reducing development gaps within and between regions; leveraging regional potential; utilising idle resources; activating competencies; meeting local needs; raising the level of technology production; and identifying regions' sectoral priorities. In economic, social and cultural terms, these policies focus on strengthening the financial and technical capacity of regions and improving the investment environment.

The General Directorate oversees 26 Development Agencies across Türkiye, investment support offices operating in all 81 provinces, and four regional development administrations: GAP, DAP, KOP and DOKAP.

The mission of development agencies is to design city-based development policies within their regions of responsibility; analyse cities' bottlenecks and develop solutions; introduce innovation; and foster sectors that can elevate regional potential and city opportunities to higher levels. In cities that are part of the rail systems ecosystem, Development Agencies provide support to move sectors—where initial clusters have formed and have reached a clustering level—towards more advanced stages.

In this context, the Ministry of Industry and Technology recently announced the Local Development Initiative Incentive Programme, which has been described as one of the most generous incentive schemes in Türkiye's incentive history. Under this programme, four investment topics are identified for each province.

By focusing on cities' needs, the programme determines four priority areas in each city through desk-based analyses and on-site consultations, with the objective of advancing existing economic depth, expanding and upgrading product portfolios, enabling more innovative production, and moving sectors to higher technology segments. High-level incentives are offered for these four priority areas, announced each year in January. Within this framework, incentives were recently announced through two programmes specifically related to rail systems.

Particularly for companies operating in the rail systems manufacturing industry—those making new investments or upgrading existing investments to produce new products—the programme offers customs duty exemptions and VAT support for imported machinery. In addition, the employer's social security contribution is covered for up to 10 years by the state through the Ministry of Industry and Technology and Development Agencies.

Industrial investors may also be allocated investment land, either from Treasury land or through National Real Estate. As cash support, 15% of the investment amount is provided, up to TRY 301 million. Furthermore, interest/profit share support is offered at 20% of the fixed investment amount, again capped at TRY 301 million per investment. Significant tax reductions are also included: beyond VAT and customs duty exemptions, a corporate tax reduction is applied as an "investment contribution" at a 50% contribution rate. In practice, corporate tax relief may apply up to half of the fixed investment amount. For example, if an investor makes a TRY 1 billion investment, the portion up to TRY 500 million may be supported through corporate tax reductions until the investment is completed. The programme also includes Employer and Employee Social Security Premium supports. Overall, it is a highly comprehensive and generous support scheme.

Support Instruments

- **Tax Reduction:** 50% investment contribution rate
- **Cash Support:** 15% of the investment amount**, up to TRY 301 million**
- **Interest / Profit Share Support:** 20% of the investment amount, **up to TRY 301 million**
- **Value Added Tax (VAT) Exemption**
- **Investment Land Allocation**
- **Customs Duty Exemption**
- **Employer Social Security Contribution Support:** (12 years in Region 6; 8 years in other regions)
- **Employee Social Security Contribution Support:** (in Region 6 provinces)

Under this programme, **rail systems-related** investment calls were launched in 2025 for **Eskişehir, Çorum, Konya and Sivas**.

The first call was announced on 3 September 2025, and a two-stage process—pre-application and final application—was implemented through December. Investors with qualified feasibility studies applied to Development Agencies.

Significant rail systems investment applications were received nationwide. These will be finalised and implemented in the near term. The programme operates around four priority areas at the provincial level. Within the first call, investment topics were identified across a range of fields where Çorum, Eskişehir, Konya and Sivas were assessed to already have

capability, or to be able to elevate capability, within the rail systems ecosystem.

A call for proposals has been launched to support the production of railway and tram wagons, freight wagon bogies, and coupling equipment in Çorum; the production of next-generation "Smart Wagons" to be used in the rail systems sector in Eskişehir; the manufacturing of parts for railway vehicles for rail transportation in Konya; and the manufacturing of mechanical fastening elements for the aviation, rail systems, and automotive industries, as well as electrical and other intermediate connection systems/equipment used in transportation vehicles in Sivas.

For 2026, investment topics were announced in January and published in the Official Gazette dated 31 January. Rail systems-related headings were specifically identified for Eskişehir, Bursa, Karabük, Kocaeli, Konya and Sivas. When determining these topics, detailed analyses are conducted province by province, including questions such as: What can Türkiye localise? Which products should be localised? Which products are not currently produced domestically but could be produced? Which products could help raise a city's economic capacity through advanced technology and thus support local development?

For example, Bursa is a city specialised in the rubber sector. Under rail systems, the programme will support the production of high value-added products from rubber—such as rail systems bellows and shock/impact damping systems. Under "High Value-Added Rubber Product Manufacturing," items such as seismic isolators; bellows for rail systems/buses; shock-impact damping systems; landing gear parts for aircraft; vibration prevention systems and similar products will be supported. If investors in Bursa have interest, feasibility and production capability for these headings, they may apply to the call.

For other provinces, examples of supported investment topics include:

- Eskişehir: production of parts for railway vehicles for rail transportation; testing and certification; composite bodies; traction motors; automatic doors and systems; chassis and bogie structural parts; and mechanical subsystems
- Sivas: production of mechanical and electrical connection elements for the aviation, rail systems and automotive industries
- Karabük: high value-added steel-based long products; wheels for urban rail vehicles; high-speed train wheels; train axles and

wheelsets; qualified fasteners; and special-geometry, high-strength fasteners such as bolts and nuts

- Kocaeli: buffers and impact dampers for rail systems; elastomer suspension and spring systems; elastomer rail and sleeper pads; vibration and noise isolators; rubber connection elements; sealing and bellows components

- Konya: pantographs for railway vehicles; braking systems; traction motors; bogies and related components

Within this scope, calls were issued and product specifications for the identified items were shared.

All information can be accessed via the following portals: https://yerelkalkinmahamlesi.sanayi.gov.tr/

Additionally, there is a platform (https://www.yatirimadestek.gov.tr/) that brings together all government incentives under a single portal. It includes not only the supports provided by development agencies, the Ministry's Incentive Implementation schemes, or institutions such as TÜBİTAK and KOSGEB, but all government supports in one comprehensive platform accessible through a single portal. You can access all government incentives through this portal.